

Szentesi tájszólás.

(Folytatás.)

Akár a kutyát a fáhon, akár a fát a kutyáhon, mindig a kutyá vonyít.

Legénkédik, mint falusi kutyá a városi kövezetén.

Passzol, mint kutyá szájába a tojás.

Kutyához vákta a csapat: részeg.

Kutyához vákta a rovást: nem tartotta a szavát.

A kutyá farkára köt: az orrára köt. — Minek köti a kutyá farkára az ojján dógot? (T. i. cseléd útján kérte a far-tozást.)

Sē ki, sē be, mind a kűszőb.

Ojan embēr vagyok, mind a lakat. (Megbizható.)

Annyit ér, min tarisznyán a lakat.

I. á b o d a t melegēn, fejedet hidegēn, hasadat taresd higan.

L e l k i t veszti valamivel: fāradozik, vesződik.

L ó e l l i l o v a t, de abrak az annya.

Vak lóval temető szélén jár az ember.

Ahol a kötőfűkēt mēktanájják, ott keresik a lóvat is.

Dőglött lóvat kár patkóni.

Beszéhec neki, mind a beteg lónak, v. akár a lóval imátkozz.

Sē hite, sē lelke, mind a hajóhúzó lónak.

L y u k r a áll: helyt áll, megfelel magáért. Ájjon jukral

Feszelēg, mind a makhetes.

Ketten tésznek ēty számot, mind a tavaszi malac.

Űgy él, mim Marci Hevesēnn.

A m i ó d meggörbíti a házat. (Az egyszerű gazdaember házát „vég-gel az utcára“ építette, azaz egy ablakos szoba volt az utca felé, a többi lakásrész ezután következett hosszában befelé. Ha azután megszédte magát, megtollasodott, még egy szobát ragasztott az utcai mellé, s így a ház L alakú lett.)

Kérődzik, mint a mustabirka.

Nem vót több a n a d r á g b a, mint a tarisznyába. (Nem volt hátorsága.)

Elveti a n a p o t: lopja az időt.

N e m - a k a r á s — fejkavarás.

Sovány ebéd a n y a k l e v e s.

N y á r o n subádat, télēn tarisznyádat ē n ē h a d d.

Lévészik a nyergét egymásrúl: nem pörlekednek, megegyeznek.

Az öreg embër ojjan mind a töröt fazék.

Öregep szímbe van mind az annya. (V. ö. De öreg embër szímbe van. — Egissiksízimbe jáccik.)

Kikapta az ödbűl a hatot, v. kiatták neki az ödbűl a hatot: összeszidták.

Cincog v. pislog, mind az Őzéné galuskája. (Az Őzéék tanyáján a gémes kútból vizet húztak föl s a vödörben a vízzel együtt fölkerült egy béka is. Mivel sötét volt, nem vették észre, és föltették a vizet békástól melegedni a tűzhelyre, hogy majd galuskát szagatnak bele. Mikor a víz melegedni kezdett, a béka keserves hangot adott, s innen a szólás.)

Pézre kel, pézre fekszik, mind a bikabornyú. (Arra mondják, akinek sok apró, biztos bevétele van. A mondás onnan ered, hogy a bikaborjú értéke évről-évre nő.)

Nem mëgy a fejibe, mint Ságina k a pillés malom.

Sejti, mint szamára szelet.

Nem szarta kúdba, csak a kávájára, (de bele is lükte.)

Gazdábú' lét szégénnek hun it fáj, hun ot fáj.

Lévette rúla a szénfédelt: leleplezte.

Szent életű vasfazék, csak a füle kormos.

Többet ér egy marék szerénce, mind egy víka ész.

Szó né érje a ház elejit: úgy csináljunk, úgy rendezzünk mindent, hogy meg ne szólhassanak bennünket, szégyen ne érje a házat.

Nem jár a szava: megbízhatatlan.

Két szórbe van: a kaszálóról mondják, mikor nehéz rajta a munka, mert az avas is ott van a tövén. Mikor azt kívánják, hogy sok legyen a széna, így mondják: Úgy jó, ha két vagy három szórbe van a széna.

Kiszól a szúr alul: alaposan odamondogat valakinek.

Elkeverte a takácsmunkát: gyerekről mondják, ha berezelt.

Szájárúl tejel a tehén.

Szájárúl fejik a tehenet.

Së lát, së hall, csak mén neki, min holon tehén a fiának.

Töri a tollát: örölködik, szabadulni igyekszik, mint a szárnyával csapkodó madár; mikor a ludak megjednek, összeszaladnak és szinte letapossák egymást. Pl. Nem töri ojjan nagyon a tollát.

Tuggyuk, tormá, mijen édëzs gyükér vagy. (A csalogató, hízelgő szóra nem áll kötélnek a magyar.)

Belenéz a tormás fazékba: sir.

Mosojog, mind a fazékas tót.

Tapogattya, min tót a hagymát.

Űrtű, bolontű minden kitelik.

Uccát húz valakivel: pörbe száll, ujjat húz.

Ráhúzza az uccát: nagy hanggal rákiáltani, ráordítani valakire, hogy mindenki meghallja.

Az ürűt is még kell fejni. (Az alkalmat meg kell ragadnunk.)

Vargát ránt: megborzong.

Ócska kocsi, vén ember zityeg-zötyög.

Kérésztülhúzza a vonót valakin: ellátja a baját, elbánik vele,

Bárdos Rezső.